

# 1. Greta Thunberg: Tale til EU-Parlamentets miljøudvalg

*Greta Thunbergs tale til EU-Parlamentets miljøudvalg i Strasbourg den 16. april 2019.*

1 Mit navn er Greta Thunberg. Jeg er 16 år gammel. Jeg kommer fra Sverige, og jeg vil have jer til at gå i panik. Jeg vil have jer til at reagere, som om jeres hus stod i flammer. Jeg har sagt det før. Og mange mennesker har forklaret, hvorfor det er en dårlig idé.

Mange politikere har fortalt mig, at panik aldrig fører til noget godt. Og jeg er enig. At gå i  
5 panik uden grund er en forfærdelig dårlig idé. Men når dit hus står i brand, og du vil undgå at det brænder ned, så er der grund til at gå i panik.

Vores civilisation er så skrøbelig. Den er næsten som et slot bygget på sand. Facaden er så smuk. Men fundamentet er langt fra solidt.

Vi er så mange gange sprunget over, hvor gærdet er lavest<sup>1</sup>.

10 I går så verden i fortvivlelse og enorm sorg, hvordan Notre Dame<sup>2</sup> brændte i Paris. Nogle bygninger er meget mere end bare bygninger. Men Notre Dame vil blive genopbygget. Jeg håber, fundamentet er styrkt. Jeg håber, at vores fundament er endnu stærkere. Men jeg er bange for, at det ikke er.

## **Omkring 2030 kan vi sætte en irreversibel kædereaktion<sup>3</sup> i gang**

15 Omkring 2030, 10 år 259 dage og 10 timer fra nu, vil vi være i en situation, hvor vi sætter en irreversibel kædereaktion i gang uden for menneskelig kontrol, som sandsynligvis vil gøre en ende på vores civilisation, som vi kender den.

Det vil ske, hvis ikke vi i tide har gennemført permanente og hidtil usete ændringer i alle dele af samfundet, inklusive en reduktion af CO<sub>2</sub>-udledningen med mindst 50 pct.

20 Og vær opmærksom på, at disse beregninger afhænger af opfindelser, der endnu ikke er gjort, og i en skala, som vil kunne rydde atmosfæren for astronomiske mængder kuldioxid.

---

1. sprunget over, hvor gærdet er lavest: *valgt den letteste løsning.*

2. Notre Dame: *katedral beliggende i Paris.*

3. irreversibel kædereaktion: *en serie af begivenheder, der ikke kan ændres.*

Desuden tager disse beregninger ikke højde for uforudsete tipping points<sup>4</sup> og feedbackreaktioner<sup>5</sup>, som effekterne af den ekstremt stærke metangas, der bliver udledt fra den hurtige optøning af arktisk permafrost.

25 De tager heller ikke højde for den indbyggede opvarmning, der er skjult af luftforurening. Og heller ikke for den klimaretfærdighed, climate justice, som er indbygget i Parisaftalen<sup>6</sup>, og som er absolut nødvendig for, at aftalen kan fungere globalt.

### **Point of no return kan være før eller senere end 2030**

30 Vi skal også huske på, at dette kun er beregninger. Skøn. Det betyder, at vi kan nå "point of no return" både før eller senere end 2030. Ingen kan vide det. Vi kan dog være sikre på, at det vil ske omtrent inden for denne tidsramme.

For disse beregninger bygger ikke på meninger eller på vilde gæt. Det er fremskrivninger<sup>7</sup>, som understøttes af videnskabelige fakta, som alle nationer har godtaget gennem IPCC<sup>8</sup>.

35 Næsten alle de store nationale videnskabelige institutioner rundt om i verden støtter uforbeholdent<sup>9</sup> IPCC's arbejde og resultater. Vi er midt i den sjette masseudryddelse, og udryddelsesraten<sup>10</sup> er op til ti tusind gange hurtigere, end hvad der anses for normalt, med op til 200 arter, som uddør hver eneste dag.

40 Erosion<sup>11</sup> af frugtbar muldjord, afskovning af vores store skove, giftig luftforurening, tab af insekter og dyreliv, forsuring<sup>12</sup> af vores oceaner - disse er alle katastrofale tendenser fremskyndet af en livsstil, som vi her i vores økonomisk velstillede del af verden ser som vores ret til blot at fortsætte.

45 Men næsten ingen kender til disse katastrofer eller forstår, at de bare er de første symptomer på et sammenbrud i klima- og økosystemer. For hvordan skulle folk kunne forstå det? Det bliver ikke fortalt. Eller vigtigere: Det bliver ikke fortalt af de rette mennesker på den rigtige måde.

---

4. tipping points: et begreb inden for klimaændringer der betyder, at f.eks. en klimaforandring, såsom mængden af havis, er blevet så lav, at den ikke kan komme tilbage til tidligere størrelse.

5. feedbackreaktioner: når en reaktion inden for klimaforandring, f.eks. temperaturstigning, påvirker andre faktorer, f.eks. mængden af havis, som igen virker tilbage på klimaet.

6. Paris-aftalen: klima-aftale fra 2015, hvor 194 lande skrev under på, at den gennemsnitlige globale temperaturstigning skal holdes under 2° C, men helst ikke stige mere end 1,5° C.

7. fremskrivninger: forudsigelser.

8. IPCC: på dansk kaldes IPCC for FN's klimapanel.

9. uforbeholdent: helt uden tvivl eller skepsis.

10. udryddelsesraten: udryddeshastigheden.

11. Erosion: at vigtige næringsstoffer og mineraler bliver vasket ud af jorden.

12. forsuring: betegnelse for den proces, der sker, når CO<sub>2</sub> bliver optaget i vand. Så dannes der kulsyre, og pH-værdien sænkes. Den sure opløsning af vand er bl.a. katastrofal for f.eks. koraller og krebsdyr, da kalk opløses af syre.

Vores hus falder fra hinanden. Og vores ledere skal begynde at handle i forhold til det, for i øjeblikket gør de det ikke. Hvis vores hus var ved at falde sammen, ville vores ledere ikke fortsætte som i dag. I ville ændre stort set hele jeres adfærd, som man gør i en nødsituation.

Hvis vores hus var ved at falde fra hinanden, ville I ikke flyve rundt i verden på business class og småsnakke om, hvordan markedet vil løse alt med kloge små løsninger til specifikke isolerede problemer.

I ville ikke tale om at købe og bygge jer ud af en krise, der er skabt ved at købe og bygge ting. Hvis vores hus var ved at falde sammen, ville I ikke holde tre ”Emergency Brexit-topmøder”<sup>13</sup> og ingen topmøder om sammenbruddet i klima- og økosystemer. I ville ikke diskutere, om kul skal fases ud i løbet af femten eller elleve år.

Hvis vores hus var ved at falde fra hinanden, ville I ikke fejre, at enkelte nationer som f.eks. Irland nu snart bliver uafhængige af fossile brændstoffer.

I ville ikke fejre, at Norge har besluttet at stoppe med at bore efter olie ud for Lofotens storslåede landskaber, men vil fortsætte med alle andre borer i årtier.

Det er 30 år for sent med den slags fejring.

Hvis vores hus var ved at falde fra hinanden, ville medierne ikke skrive om noget som helst andet. Den igangværende klima- og økokrise ville tage alle overskrifter.

Hvis vores hus var ved at falde fra hinanden, ville I ikke sige, at I har situationen under kontrol og gøre fremtidens livsbetingelser for alle levende arter afhængige af opfindelser, som endnu ikke er gjort.

Og I ville ikke bruge al jeres tid som politikere til at diskutere skatter eller Brexit. Hvis væggene i vores hus virkelig var ved at ramle ned, ville I sikkert sætte jeres meningsforskelle til side og begynde at samarbejde.

Og nu er vores hus altså ved at falde sammen

## **70 Tiden er ved at løbe fra os**

Tiden er hurtigt ved at løbe fra os, og alligevel sker der ingenting.

Alt og alle er nødt til at ændre sig, så hvorfor spille dyrebar tid med at diskutere hvad og hvem

---

13. Emergency Brexit-topmøder: møder mellem EU-landenes topledere for at lave endelig afslutning af betingelserne omkring Storbritanniens udtræden af EU.

der skal forandres først? Alle og alt er nødt til at ændre sig. Men jo større din platform er, jo større er dit ansvar. Jo større dit CO<sub>2</sub>-aftryk er, jo større er din moralske pligt.

75 Når jeg opfordrer politikere til at handle nu, er det mest almindelige svar, at de ikke kan gøre noget drastisk, fordi det ville være for upopulært blandt vælgere. Og det har de selvfølgelig ret i, eftersom de fleste mennesker ikke engang er klar over, hvorfor det er nødvendigt at lave om på noget. Derfor fortsætter jeg med at opfordre jer til at bakke op om videnskaben - og gøre den bedste tilgængelige videnskab til hjertet i politik og demokrati.

80 EU-valget kommer snart. Og mange af os, der vil blive ramt hårdest af denne krise, er folk som mig, der ikke har lov til at stemme. Vi er heller ikke i stand til at påvirke beslutninger i erhvervslivet, i politik, teknik, medier, uddannelse eller videnskab, for den tid, det vil tage for os at uddanne os på de områder, er simpelthen ikke til stede. Og det er derfor millioner af børn går på gaderne for at skabe opmærksomhed om klimakrisen.

85 I er nødt til at lytte til os - os, der ikke kan stemme. I skal stemme for os, for jeres børn og børnebørn. Hvad vi gør nu, kan snart ikke længere gøres ugjort. I dette valg stemmer I om menneskehedens fremtidige livsvilkår. Og selvom den nødvendige politik ikke eksisterer i dag, er nogle alternativer bestemt mindre slemme end andre. Og jeg har læst i aviser, at nogle partier end ikke vil have, at jeg står her i dag, fordi de så desperat vil undgå at tale om klima-  
90 sammenbruddet.

Vores hus er ved at falde sammen. Fremtiden - såvel som alt det vi har opnået i fortiden - er bogstaveligt talt i jeres hænder nu. Men det er ikke for sent at handle. Det vil kræve en vidtrækkende vision. Det vil kræve mod. Det vil kræve en voldsom viljestyrke at støbe fundamentet nu, hvor vi ikke ved, hvordan vi skal lave loftet. Det vil med andre ord kræve "katedral-  
95 tænkning."

Jeg beder jer vågne op og gennemføre de nødvendige ændringer. At gøre jeres bedste er ikke længere godt nok. Vi må alle gøre det tilsyneladende umulige. Og det er okay, hvis I nægter at lytte til mig. Jeg er jo trods alt bare en 16-årig skolepige fra Sverige. Men I kan ikke ignorere forskerne. Eller videnskaben. Eller millioner af skolebørn, som slås for retten til en fremtid.

*Note:*

### **Det begyndte med et skilt**

Greta Thunberg var for to år siden en ukendt svensk skolepige, der i årevis havde brændt for klima- og miljøemner.

Da der skulle holdes valg til Riksdagen i Sverige 9. september 2018, besluttede hun sig for at markere, at der efter hendes mening var alt for lidt fokus på klimakrisen. 20. august gik hun ned foran den svenske Riksdag med et nu berømt skilt med teksten ”Skolestrejke for klimaet” og kom igen hver dag op til valget.

Siden fortsatte hun sin strejke hver fredag, og det har siden udviklet sig til en verdensomspændende bevægelse med klimastrejker – ikke blot for skolebørn, men for alle.

Greta Thunberg selv er blevet et ikon for klimabevægelsen, ikke mindst efter en tale, hun holdt ved det globale klimatopmøde i Polen i december 2018, hvor hun skældte verdenslederne ud for at overlade det til børn at tage klimaet alvorligt.